

Valtioneuvoston asetus

sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n ja valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 7 c §:n nojalla, sellaisena kuin niistä jälkimmäinen on laissa 689/2001:

1 §

Avustettavat hankkeet

Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää vuosina 2020–2023 valtionavustuksia sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämis- ja kokeiluhankkeille ja toiminnan käynnistämishankkeille. Tällaisia hankkeita ovat:

1) kunkin maakunnan alueen kuntien ja kuntayhtymien yhteinen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon kehittämisen hankekokonaisuus, jolla toimeenpannaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa (*maakunnan hankekokonaisuus*);

2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä tukevat alueellisesti tai valtakunnallisesti merkittävät hankkeet.

Maakunnalla tarkoitetaan maakuntajakolain (1159/1997) 1 §:n 2 momentin nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja muita maakuntia kuin Ahvenanmaan maakuntaa sellaisina kuin ne ovat 1 päivänä tammikuuta 2021.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu hanke voi olla kunnan, kuntayhtymän tai yleishyödyllisen yhteisön toteuttama. Toteuttajina voi olla myös useampi edellä mainittu taho yhdessä.

2 §

Valtionavustuksen myöntämisen yleiset edellytykset

Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) hanke on tarpeellinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi ja se tukee palveluiden kehittämistä ja tehostamista, hyvien käytäntöjen levittämistä sekä toimintatapojen uudistamista;

2) hankkeella on kiinteä yhteys julkiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon;

3) hankkeessa otetaan huomioon valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistusta koskevat linjaukset;

4) hankkeessa otetaan huomioon tarvittava poikkihallinnollinen yhteistyö; ja

5) hankkeen voidaan arvioida olevan tuloksellinen ja laaja-alaisesti hyödynnettävä.

3 §

Maakunnan hankekokonaisuuden avustuksen myöntämisen edellytykset

Valtionavustusta voidaan myöntää vain yhdelle maakunnan hankekokonaisuudelle kussakin maakunnassa. Valtionavustus voidaan myöntää hankekokonaisuudelle, joka poikkeaa maakuntaperusteisesta aluejaosta, jos siihen on erityinen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen ja kehittämiseen liittyvä perusteltu syy. Hankkeen hallinnoinnista vastaavan tahon hakemuksesta voidaan sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä maakunnan hankekokonaisuus jakaa alueellisesti kahteen tai useampaan toisistaan erilliseen hankekokonaisuuteen, jos tähän on erityinen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen ja kehittämiseen liittyvä väestön tarpeiden kannalta perusteltu syy.

Maakunnan hankekokonaisuudelle suunnattavan avustuksen myöntämisen edellytyksenä on 2 §:ssä säädetyn lisäksi, että:

1) hankkeeseen osallistuvien kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu asukasluku on vähintään 80 prosenttia maakunnan asukasluvusta tai 1 momentissa tarkoitetun erityisen syyn perusteella valtionavustuspäätöksessä määritellyn muun alueen asukasluvusta;

2) hanke edistää kaikkia 3 momentissa lueteltuja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman osatavoitteita; ja

3) hankesuunnitelma on käsitelty sosiaali- ja terveysministeriön 27 päivänä elokuuta 2019 asettamassa sote-uudistuksen johtoryhmässä.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman osatavoitteet ovat:

1) palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen;

2) toiminnan painotuksen siirtäminen korjaavista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön;

3) palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen;

4) palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen;

5) kustannusten nousun hillitseminen.

4 §

Valtionavustuksen määrä

Valtionavustus maakunnan hankekokonaisuudelle myönnetään kaikkien hankkeen valtionavustukseen oikeuttavien kustannusten suuruisena. Muille avustettaville hankkeille avustusta myönnetään enintään 80 prosenttia hankkeen valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa valtion talousarvioon varatun määrärahan puitteissa maakuntien hankekokonaisuuksille avustuksina jaettavissa olevan euromäärän. Maakuntien hankekokonaisuuksille voidaan myöntää avustusta yhteensä enintään liitteen 1 taulukon mukainen prosenttiosuus vahvistetusta avustuksina jaettavissa olevasta euromäärästä. Maakuntien hankekokonaisuuteen kuuluville kunnille ja kuntayhtymille voidaan kuitenkin myöntää avustusta myös 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun hankkeeseen.

5 §

Valtionavustuksen hakeminen

Valtionavustusta haetaan kirjallisesti sosiaali- ja terveysministeriöltä sen asettamassa määräajassa. Hakemuksesta on käytävä ilmi:

1) hankkeen hallinnoinnista vastaava taho ja hankkeen toteuttamiseen osallistuvat tahot;

2) hankkeen tavoitteet, niiden saavuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet ja tavoiteltavat tulokset;

3) haettavan avustuksen määrä ja hankkeen talousarvio;

4) hankkeen toteuttamisen aikataulu;

- 5) suunnitelma hankkeen arvioinnista;
 - 6) jos kyseessä on osin tai kokonaan aiemmin kehitetyn ja arvioidun toiminnan käyttöönottohanke, selvitys toiminnasta jo saaduista kokemuksista ja tehdyistä arvioinneista;
 - 7) suunnitelma asukkaiden, asiakkaiden, järjestöjen ja yritysten osallistumisesta hankkeeseen.
- Maakunnan hankekokonaisuudelle myönnettävää avustusta koskevaan hakemukseen on sisällytettävä lisäksi selvitys siitä, miten kunnat osallistuvat hankkeeseen järjestämisvastuulleen kuuluvien niiden palveluiden osalta, jotka ne hankkivat yksityisiltä palveluntuottajilta.

6 §

Hyväksyttävät kustannukset

- Valtionavustusta maksetaan toteutuneiden, hyväksyttävien kustannusten perusteella. Valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia ovat hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:
- 1) hankkeen hallinnointikustannukset;
 - 2) hankkeen henkilöstökustannukset;
 - 3) matkakustannukset;
 - 4) toimitilojen vuokrat;
 - 5) välittömästi hankkeen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut;
 - 6) ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen ja tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalveluiden kustannukset;
 - 7) muut hankkeen toteuttamiseksi välttämättömät kustannukset.

7 §

Avustuksen käytön ehdot

Avustusta ei saa käyttää toimiin, joilla toteutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 1 §:n mukaisia valtionosuustehtäviä, jos näillä toimilla ei ole välitöntä yhteyttä hankkeen kokeilu- ja kehittämistyöhön tai uusien toimintamallien käyttöönottoon.

Avustusta ei saa käyttää sellaiseen tarkoitukseen, johon myönnettävä tuki on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

Valtionavustuksen saajan tulee raportoida hankkeen etenemisestä. Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa tarkempia ohjeita raportoinnista.

8 §

Valtionapuviranomainen

Tämän asetuksen mukaisissa valtionavustuksissa valtionapuviranomainen on sosiaali- ja terveysministeriö.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos avustaa ministeriön ohjeiden mukaisesti valtionavustushakemusten arvioinnissa, päätösten valmistelussa sekä hankkeiden seurannassa ja arvioinnissa. Lisäksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos antaa asiantuntijatukea maakuntien hankekokonaisuuksien toteutuksessa.

Aluehallintovirasto maksaa avustuksen valtionavustuksen saajan hakemuksesta.

9 §

Selvitys valtionavustuksen käytöstä

Valtionavustusta saaneen hankkeen hallinnoinnista hankkeen päättyessä vastaavan tahon on tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle selvitys hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta sekä kustannuksista. Selvitys on annettava kuuden kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä.

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 20 päivänä tammikuuta 2020 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2023. Asetusta sovelletaan sen nojalla annettujen päätösten toimeenpanoon myös vuoden 2023 jälkeen.

Helsingissä päivänä kuuta 2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru

Hallitusneuvos Kalle Tervo

MAAKUNNAN HANKEKOKONAISUUTEEN MYÖNNETTÄVÄN AVUSTUKSEN ENIMMÄISMÄÄRÄ

Taulukko osoittaa maakunnan hankekokonaisuuteen kunkin maakunnan alueella jaettavissa olevan valtionavustuksen enimmäismäärän suhteellisen osuuden. Osuudet perustuvat 25 prosentin tasasuuruiseen maakunnittaiseen osuuteen sekä 75 prosentin osuuteen, joka määräytyy maakunnittain suhteessa maakuntien asukasluukuun.

Taulukko 1.

Hankealue	Osuus enimmäismäärästä
Uudenmaan maakunta	24,22 %
Varsinais-Suomen maakunta	7,93 %
Satakunnan maakunta	4,38 %
Kanta-Hämeen maakunta	3,73 %
Pirkanmaan maakunta	8,46 %
Päijät-Hämeen maakunta	4,22 %
Kymenlaakson maakunta	3,67 %
Etelä-Karjalan maakunta	3,15 %
Etelä-Savon maakunta	3,25 %
Pohjois-Savon maakunta	4,81 %
Pohjois-Karjalan maakunta	3,65 %
Keski-Suomen maakunta	5,12 %
Etelä-Pohjanmaan maakunta	4,04 %
Pohjanmaan maakunta	3,80 %
Keski-Pohjanmaan maakunta	2,32 %
Pohjois-Pohjanmaan maakunta	7,02 %
Kainuun maakunta	2,39 %
Lapin maakunta	3,83 %